

POLEPSZAĆ SIĘ (14) *vb impf*

się (10), się (4).

Wszystkie samogłoski jasne.

inf polepszać się (1). $\diamond$ *praes 1 sg* polepszam się (2). $\diamond$ *3 sg* polepsza się (2). $\diamond$ *3 pl* polepszają się (5). $\diamond$ *fut 1 pl m pers* będziem się polepszać (1). $\diamond$ *3 pl m pers* będą się polepszać (1). $\diamond$ *con 3 sg m* by się polepszał (1). *n* by się polepszało (1).

Sł stp s.v. polepszać, Cn notuje, Linde XVII w. (z Cn) s.v. polepszyć.

Zmieniać się na lepsze, poprawiać się (14) : *Melioresco, Polepřzam fie/ poczinam fie mieć lepiey. Mqcz 214c.*

a. *Pod względem moralnym lub racjonalnym; respiscere Mqcz; fieri meliorem Modrz; applicare se a. recipere se a. reddere ad (bonam) frugem, meliorescere Cn (10) : Resipisco, Vpamiętawam fie/ przichodzę ku rozumowi/ polepřzam fie. Mqcz 368a; Wiele śláchty y bogátych ofob lecą do czynienia krzywđ ludźiom podłym á vbogim. cí/ iefliby ie winą pieniężną karano/ nic fie niepolepřzáią: przeto niechby ábo ná długi czás więzieniem/ ábo iáką zelżywością karáni byli. ModrzBaz 77; ArtKanc Sv; GostGosp 36.*

polepszać się z kogo [= za czym przykładem, z czyjego powodu] (2): WróbŻółt 005; A ten obyczay mowienia wzięt iefth od prawdziwych Proroków/ ktorzy rořprawuiąc o rzeczách Bořkich/ íą w pořmiewíku v onych ktorzy to łobie máią zá błáżeńłthwo/ gdyż fie z nich niepolepřzáią. BibRadz I 161a marg.

polepszać się z czego [= z jakiego powodu] (2): A przeřtawáyářz grzeřfýc álbo polepřfáyáli fye z tey nowey ewángeliey? Sámić Luther y Melánchton o tym řwyádřfá/ á ná řwá wołá y rořpuřtnoć ludu pořpolitego fye řkáržá KromRozm I D4v; RejPosWstaw [41²]v.

[polepszać się przez co: O Panie Boże wfłechmogący/ profiemy Cię řpokorą wielką/ [...] ażeby słowo twoie między nami bieg řwoi miało/ y mnożyło fie [...] a pořpolřtwo twe święte Chřeřciańskie/ przes nie/ polepřfáło fie UstKościel 151.]

polepszać się za czym [= w wyniku czego] (1): Złořnicy ledwie fie zá karániem polepřzáią. BibRadz I 341a marg.

Szereg: »poprawowác a polepszac się« (1): Abowiem řthąd przichodzi/ że y dzyatki tym wfzytkim s podziwieniem fie przypatrzáią/ vczycielom řwym tym pořłuznieyřze być muřžá/ káránie ich řirpliwie znalzáią/ y vpominánia s řłowá Bořego y groźby nie lekce łobie powázác będą/ owřzem fie s tego poprówowác á polepřzáć muřžá. RejPosWstaw [41²]v.

Iron. [na co] (1): Náđ to obácž zdradę Antykryřtowę/ iáko zapłáthę vkázuie kiedy iey iefzcze nie dáią y thym ktorych íftotnie iefzcze niemářž [...]. Ale iákoć się iednák polepřzáią ná iego obiethnice y grozy/ widzimy dobrze/ Ze cí ktorzy nawięcey tymi duřžami ludźi zwodzą/ nahániebnieyřzy řywot wiodą iáki się y między Pogány nie náyduie. Grzegřm 13.

b. *Pod względem stanu zdrowia; bezpodmiotowo (3) :*

Fraza: »polepsza się [komu]« (3): Ośieł gdy fie był rozbolał/ [...] Wilcy ze přy nádchadzáli/ Dziurami do domu náglądáli. Y rzekli ku řynowi iego [...]: Powiedz nam iáko fie ma/ Iefli mu fie co polepřza BierEz P2v; RejFig Ee2; Po zábiciu Tárquiniulá/ iákom piřał/ wezwálá Tánáquil krolowa

---

do siebie Serwiulá y inych táiemnie/ áby nie powiedáli o śmierci krolewkiey nikomu/ á puścili głos
iż nie nie będzie Tárquiniulowi/ polepřza łie mu co go łotrzy ránili *BielKron* 103.

Synonimy: a. nawracać się, poprawić się, poprawować się; b. naprawiać się.

Formacje współrdzenne cf LEPSZYĆ.